

VYSOCKÝ

číslo 2/2023, vydáno dne 10.8.2023

ZPRAVODAJ

OBEC Vysoká nad Labem

1073: villam Quoque Wisoca dictam“

Vážení spoluobčané!

Tento zpravodaj bude trochu jiný, než většina dosavadních zpravodajů. Jako obvykle Vám přineseme informace o aktuálním dění v obci, ale zároveň v něm budou různé zajímavosti z obecní historie. Věřím, že se při jeho čtení nebudete nudit.

V zakládací listině Opatovického kláštera je psáno, že obec **Wisoca**, spolu s dalšími obcemi (Osice, Břehy, Přelouč...) je králem Vratislavem II. dána „k výživě“ opatovickým řeholníkům. Tato listina je datována do roku 1073, je ale obecně známo, že byla napsána možná o století později. Kniže Vratislav byl korunován na českého a polského krále až v roce 1085, takže tento letopočet je zřejmě pravděpodobnější pro datování první zmínky o klášteře a naší obci.

Naše obec se připomíná i v husitských válkách. V roce 1436 došlo zde k velké bitvě, při které padl také rytíř Vilém Kostka z Postupic. Tomuto místu se od té doby říkalo „hřbitůvek“ a v obecních kronikách se uvádí, že ještě dlouho poté byly zde na polích nacházeny podkovy a zbytky brnění. Místo bitvy je vzdáleno cca 150 metrů severně od okraje Západního svahu, mezi silnicí a okrajem lesa.

Na konci 19. století měla naše obec přibližně 950 obyvatel. Tento počet se postupně

snižoval, až k číslu 580 na konci minulého století. Pak se začalo stavět a dnes máme kolem 1750 občanů. Podle mě není důležité, zda letos uplynulo přesně 950 let od první zmínky o obci. Ale je to dobrá příležitost si připomenout obecní historii a také se společně sejit, třeba na oslavě posvícení.

Přeji jménem svým i jménem celého zastupitelstva všem našim občanům co nejhezčí léto a po dovolené šťastný návrat do naší krásné obce.

Ing. Jiří Horák, starosta

Obec Vysoká nad Labem Vás srdečně zve na tradiční:

Vysocké POSVÍCENÍ

a připomenutí 950 let od první zmínky o obci.

V zakládací listině kláštera opatovického (l.p.1073) je psáno:

„Cum Universis Hospitibus, Villam Quoque Wisoca Dictam.“

Sobota 26.8.2023 ve sportovním areálu

PROGRAM:

Od 13 hodin: budou pro děti k dispozici obvyklé POUŤOVÉ ATRAKCE - kolotoč, houpačky, horská dráha, cukrová vata, pemíková srdce, nafukovací balónky....

Od 14 hodin: JÍZDA STARÝCH TRAKTORŮ. Uvidíte více než 50 let staré stroje vyrobené v továrně i doma. Můžete se těšit na spanilou jízdu i jízdu zručností. Podrobnosti a přihlášky u starosty.

Od 15 hodin: POSVÍCENSKÝ NOHEJBALOVÝ TURNAJ. Podrobnosti a přihlášky u starosty.

Od 17 hodin: VYSTOUPENÍ ZNÁMÉHO ZPĚVÁKA JAKUBA SMOLÍKA. Můžete se těšit na známé hity jako:

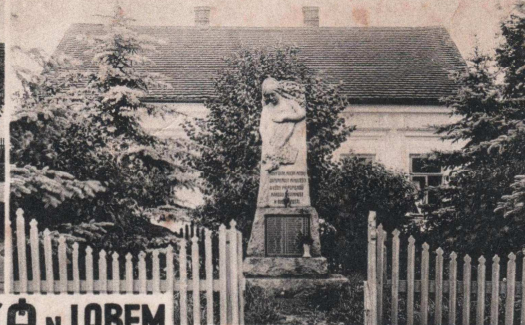
„Až se Tj jednou bude zdát“ nebo „Jen blázen žalí“.

Od 18:30 hodin: ROCKOVÁ KAPELA D/C BAND

Od 21:00 hodin: VENDETTA ROCK

Předpokládaný konec akce bude se souhlasem zastupitelstva obce ve 24:00 hodin. Bohatě občerstvení všeho druhu zajišťí Hospůdka u Hřiště. Vstup zdarma!

VYSOKÁ N. LABEM

Začala stavba velké retenční nádrže u sportovního areálu

Při prudkém dešti steče vodní příval ze zpevněných ploch do kanalizace a pak dál do Labe. V horším případě vystoupá v kanalizaci (nestačí odtéci) a zatopí níže položené sklepy a garáže. Voda nemá mnoho šancí se zasáknout, půda trpí nedostatkem vláhy. Proto jsme se rozhodli zpomalit odtok dešťových vod vybudováním velké retenční nádrže.

Stavba začala dne 26.6.2023 na pozemku parc.č. 439/1 v k.ú. Vysoká nad Labem, zhotovitelem je POPR spol. s r.o., Hradec Králové, celková cena je 3.530.000,- Kč bez DPH. Na tento projekt jsme dostali dotaci ve výši 80% od ministerstva životního prostředí.

Nádrž zabere plochu 3.780 m² a vejde se do ní až 3.330 m³ vody. Do nádrže

bude svedena veškerá dešťová kanalizace z obce. V nejhlubším místě bude hluboká přes 3 metry. Bude do ní zaústěn také původní pramen (historicky zvaný "studánka pod Vranými"), který vytéká ze svahu nad parkovištěm u sportovní haly. Tento pramen je i při současném suchu natolik vydatný, že by nemělo hrozit vyschnutí nádrže. A do budoucna do ní bude svedena další, velmi kvalitní voda, která pramení v lese nad obcí a dříve napájela obecní kašny. Nyní oba prameny končí bez užítu v kanalizaci.

Nádrž bude mít i stálou hladinu vody, pohledově to bude vlastně "rybník" s vysokým pozvolným břehem, porostlým vegetací. Bude tedy sloužit i jako krajinný prvek a napajadlo pro zvěř. Umístěna bude v blízkosti sportovního

areálu, těsně vedle cyklostezky.

Břehy budou mít pozvolný sklon, budou travnaté a na jich hraně a bezprostředním okolí budou v souladu s projektem vysázeny stromy (dub, javor, lípa) a keře (vrba, střemcha, svída, hloh,...). Břehy budou zvýšené nad okolní terén tak, aby nemohlo dojít k přelivu vody z nádrže do okolí i opačně, tedy z okolních polí do nádrže. Dno je pokryto geotextilií a zhutněným jílem, kvůli zabránění prosakování vody do spodních pískových vrstev.

Termín dokončení je podzim 2023. Věříme, že uskutečněním tohoto projektu přispějeme ke zlepšení životního prostředí a naše obec bude ještě hezčí. *Jiří Horák*

Stav k polovině července 2023. Je jasně vidět tvar a velikost budoucí nádrže olemované hrází. V horní části vedle cyklostezky bude přírodní potrubí dešťové vody a podzemního pramene z původní studánky. V pravé části snímku je vidět zahájení výkopových prací na odtokovém potrubí.

Lesní naučná stezka je hotová, zbývá dodělat texty

Naučná lesní stezka je hotová. Vede od rozhledny kolem pomníku u myslivny a pak lesem kolem vysílače u Roudničky a zpět. Stezka má 12 stanovišť, na každém je infotabule, na pěti z nich je posezení, odpadkový koš a interaktivní naučný prvek pro děti.

Vybavení stezky stálo více než 600 tisíc korun, podařilo se nám na to získat stoprocentní dotaci. Zbývá doplnit texty a grafiku na infotabule - to bude provedeno během prázdnin.

Věříme, že se stezka bude návštěvníkům líbit. *Jiří Horák*

Borovice lesní

Pinus sylvestris

Borovice lesní u nás najdeme třeba ve smíšeném lese v nížinách, ale také samostatně rostoucí ve vyšších a drsných horských polohách, ve výšce až 1000 metrů. Velkým hlavním kořenem dokáže proniknout i do skalních štěrbin a ani silný vítr ji proto nevyvrátí, spíše zlomí. Vzdušná koruna má namodralé zelenou barvu jehlic, které jsou tuhé, 4 - 7 cm dlouhé a rostou ve svazečku po dvou. Nepřehlédnutelná je borůvka na stromě a větví - je šupinatá a červenohnědou až oranžovou se dožít i 300 let a dožít výše. Využíváme její kvalitní prysky.

FK Vysoká nad Labem - děti a mládež

Mládež od minipřípravky, mladší a starší přípravky, mladších žáků, starších žáků až po mladší dorost a muže!

Sezóna 2022/2023 je úspěšně za námi a nyní si naši malí fotbalisté užívají zasloužených prázdnin. Předváděná hra našich dětí nám ukazuje, že směr, který jsme v klubu nastavili, je správný a začíná přinášet ovoce. Už jsme velmi blízko toho, aby naši dorostenci začali doplňovat naše „Muže“.

My dospěláci si také, jako děti, užíváme

Minipřípravka

zasloužených prázdnin, ale současně již rovněž zajišťujeme přípravu na další sezónu 2023/2024. V klubu končí dlouholetý trenér mládeže Kamil Šic,

který odchází trénovat dívky do FC Hradec Králové dívky a dále pak Martin Ptáček, který odchází trénovat do Slavie Hradec Králové. Oběma za čas, který věnovali našim dětem, moc děkujeme a přejeme jim mnoho úspěchů v další trenérské či hráčské kariéře.

Co nás čeká v novém ročníku?

V týdnu od 13.8.-18.8. jede mládež na tradiční soustředění na Smejkalově boudě a po návratu z něho nás již čeká podzimní zápasový kolotoč ☺.

Do nové sezóny vstupujeme s 1 týmem minipřípravky, 2 týmy mladší přípravky, 2 týmy starší přípravky, 2 týmy mladších žáků, 2 týmy starších žáků (v souklubí s Novým Hradcem Králové) a 1 týmem mladšího dorostu (rovněž v souklubí s Novým Hradcem Králové).

Držte našim týmům palce nebo nás přijďte podpořit na zápasy! Rozpis všech domácích zápasů je na našich stránkách mládeže www.fkvysoka-m.cz

Děkujeme za velkou podporu obci a rodičům, které do tréninku a organizování (zejména v mládežnických kategoriích) aktivně zapojujeme.

Jak rádi říkáme, dětí a rodičů/trenérů není nikdy dost ☺!

Krásný letní čas, pohodové prázdniny a uvidíme se u nás ve Vysoké na fotbale!

Za FK Vysoká n/L. z.s.

Michal Solich, sekretář klubu

Starší žáci

Mladší žáci

Mladší příprava

PŘÍMĚSTSKÉ BASKET KEMPY

**SPORTOVNÍ TÁBOR PRO HOLKY A KLUKY
PONDĚLÍ - PÁTEK OD 9:00 DO 15:00**

21.8.-25.8. PRO DĚTI OD 13 LET

28.8.-1.9. PRO DĚTI DO 12 LET

www.bk-vysoka.cz

+420 728 888 266

Starší příprava

Dospělý fotbal reprezentují za náš klub dva týmy mužů. Muži A, kteří po sestupu z Krajského přeboru budou nově hrát

1.A třídu a Muži B, kteří i nadále budou hrát nejvyšší soutěž na okrese, tj. Okresní přebor.

První domácí zápas Muže A čeká již v sobotu 12.8. od 10,15 hod a soupeřem bude MFK Trutnov, Muži B pak hrají první zápas doma rovněž v sobotu 12.8. od 17 hod, když nastoupí proti Malšovicím.

Držte našim týmům palce nebo nás přijďte podpořit na zápasy! Rozpis všech domácích zápasů je na našich stránkách: www.fkvysoka.cz či na vývěsce na hřišti.

Krásný letní čas, pohodové prázdniny a uvidíme se u nás ve Vysoké na fotbale!

Za FK Vysoká n/L. z.s.
Michal Solich, sekretář klubu

FK Vysoká nad Labem - muži

Muži „A“

Muži „B“.

Zprávy z Mateřské školy Vysoká nad Labem

Konec školního roku je za námi, a tak malé ohlédnutí za krásnými zážitky prvního letního měsíce. Na začátku června jsme jeli vlakem na výlet do Častolovic.

Děti si prošli zámeckou zahradu, oboru, dětské hřiště a minizoo, kde krmily zakoupenými granulami zvířátka. Při pravidelných vycházkách do lesa poznávaly stromy, rostliny, poslouchaly hlasy ptáků, zkoumaly lupou, sestavovaly si z přírodnin. Společně jsme si vyprávěli, jak se v přírodě chovat a jak ji chránit. Přírodu jsme poznávali i na Kunětické

hoře. Navštívili jsme i Pardubice, prohlédli si okolí zámku, pozorovali pávy.

Nezapomenutelný zážitek byl pro děti výlet „Exotika na ranči“ do Bítovan. Děti se seznamovaly s domácími i exotickými zvířaty, s ručně vyřezávanými sochami zvířat. Nejvíce času strávily u klokanů, opiček, lemurů a lam. Nechybělo ani vyžití na dětském hřišti.

Společně s rodiči jsme se rozloučili ve sportovní hale s předškoláky, kteří po svém vystoupení obdrželi drobné dárky. Kulturním zážitkem zároveň bylo diva-

delní představení „O pejskovi a kočičce“ divadla KK Praha. Všechny děti byly odměněny za účast v projektu „Se Sokolem do života“ diplomy a medailemi.

Starší děti tradičně nocovaly ve školce. Hledaly poklad, plnily zadané úkoly a na závěr byla „pyžamová diskotéka“. Bylo nám spolu krásně a loučení je vždy trochu těžké. Přejeme předškolákům úspěšný vstup do základní školy a už se těšíme na 17 nově nastupujících dětí. Krásné léto všem.

Iva Vlasáková, ředitelka

FOTO

Petr

1890

www.fotopetr.cz
Vysoká nad Labem 245

info@fotopetr.cz

608 170 577, 777 590 577

Nabízíme fotoslužby v naší obci. Jedná se o focení na průkazy, rodinné focení venku i v ateliéru, profesní foto, focení produktů, apod.

Dále nabízíme tisk fotografií z médií, velkoformátový tisk včetně tisku a výroby fotoobrazů na plátno. Vaše fotky Vám můžeme zarámovat - máme široký výběr rámečků. Dále nabízíme skenování a digitální úpravy Vašich starých fotografií. Nabízíme výprodej alb a rámečků. Nutné předem dohodnout termín, nejlépe telefonicky. www.fotopetr.cz, info@fotopetr.cz, 608 170 577, 777 590 577

Vyznačení nových parkovacích míst v obytných zónách je hotovo

Pro úplnost informací připomínáme § 39 Zákona o provozu na pozemních komunikacích 361/2000, v platném znění:

V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km/h. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo. Stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.

V našich obytných zónách bylo vyznačeno celkem 65 parkovacích míst. Předcházela tomu několikaměsíční diskuze, ve které se občané postupně vyjadřovali k návrhu parkování, který navrhl autorizovaný projektant. Dostali jsme několik

desítek připomínek. Omlouváme se, že jsme všem individuálně neodpověděli. Odpověď by byla stejná: pokud to bude možné, vyhovíme.

Většinou jsme vyhověli těm, kteří si nepřáli mít parkovací místo před svou nemovitostí. Ti mají zřejmě parkování vyřešeno na svém pozemku, což je naprosto ideální způsob. Připomínáme, že parkovací místo v obytné zóně nelze nějak rezervovat nebo pronajmout, slouží ze zákona všem, podobně jako např. veřejné parkoviště u prodejny potravin.

Některým požadavkům občanů na zřízení parkovacího místa jsme bohužel vyhovět nemohli - nelze vyznačit parkovací místo např. v blízkosti křižovatky, naproti vjezdu souseda nebo na úzké silnici, kde

by nezbyl 3 m široký pruh pro průjezd hasičů a vozidel IZS. Konečný zakres parkovacích míst schválilo zastupitelstvo obce i Policie ČR a Odbor dopravy Magistrátu města Hradce Králové, jeho využíváním by mělo dojít ke zvýšení bezpečnosti dopravy, zejména chodců a dětí.

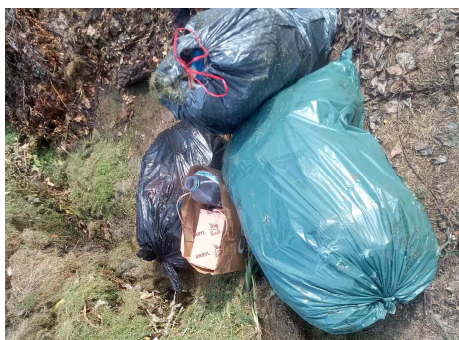
Oslovili jsme písemně Policii ČR s žádostí o kontrolu dodržování správného parkování. Požádali jsme o „zkušební lhůtu“ do konce prázdnin, aby si občané zvykli správně parkovací místa využívat a případně si stačili upravit prostor pro vlastní parkování.

Věříme, že současný stav bude lepší a bezpečnější než předchozí, kdy řidiči parkovali i tam, kde to bylo potenciálně nebezpečné.

Jiří Horák

V zelených kontejnerech je nepořádek, což nám dělá velké problémy

Zelené kontejnery na separaci bioodpadů jsou již 10 let umístěny na různých místech v obci a pravidelně vyváženy. **Bohužel, zejména v poslední době v nich nacházíme také úplně jiný odpad** - viz fotografie. Jedná se většinou o kontejner u trafostanice. Je to nepříjemné, zejména proto, že pytle s „bordelem“, který tam kdosi zahodí,

aby si ulehčil práci, jsou přikryté dalším bioodpadem a přijde se na ně až při vysypávání kontejneru. Pak se to musí pracně vybírat dodatečně, což je velmi nepříjemná, a hlavně zbytečná práce!

Sebraný bioodpad je odvážen k dalšímu zpracování, většinou do kompostárny. Pokud nebude čistý, hrozí nebezpečí, že firma, která od nás bioodpad odebírá,

nám vypoví smlouvu, právě kvůli znečištění jinými druhy odpadu. Anebo nám zdrazí výkupní cenu o dodatečné čištění.

Možná si takto ulehčují likvidaci odpadu nějaký přespolní lidé nebo třeba pracovníci nějaké stavební firmy, nechce se mi věřit, že by toto dělal někdo místní.

Pokud se ale situace nezlepší, zřejmě to budeme muset řešit. A řešení je jednoduché: volně přístupné kontejnery zrušit. Vyčlenit „sběrné místo“, oplocené a s obsluhou, která bude kontrolovat to, co tam lidé vozí. Přivezené větve se můžou rovnou štěpkovat, případně jiné druhy odpadu si občan odveze zpět s poučením, jak je zlikvidovat. Mimo provozní dobu by toto místo bylo uzavřeno, takže další znečištění bioodpadu by bylo zcela vyloučené.

Jiří Horák

Speciální cena za třídění odpadů - naše obec je „skokanem roku“

Soutěž ve třídění vyhláší každoročně Královéhradecký kraj a společnost EKO-KOM, a.s.

Vyhlášení výsledků za rok 2022 proběhlo dne 5.6.2023 v Novém Adalbertinu v Hradci Králové. **Naše obec byla vyhlášena „skokanem roku“**, za nejvyšší nárůst celkové výtěžnosti tříděných odpadů (papír, plast, sklo a nápojové kartony) v kg na obyvatele a rok mezi rokem 2021 a 2022.

Poděkování patří všem občanům, kteří pečlivě třídí odpad do barevných pytlů i zaměstnancům obce za svoz těchto pytlů. Jsem přesvědčen, že díky Vám, občanům, bude naše obec schopna splnit podmínky zákona o odpadech, který pro rok 2025 stanovuje pro obce povinnost vytrídřit minimálně 60% vyprodukovaných odpadů.

V roce 2022 jsme měli vytríděnost 54%, což je velmi dobrý výsledek (celorepublikově je to méně než 50%). A výsledky máme stále lepší, což dokladuje i výše uvedené ocenění. Je vidět, že systém „door-to-door“, tedy třídění odpadů přímo v domácnostech funguje.

Krátká myšlenková odbočka k plánované spalovně ZEVO Opatovice: pokud budou všichni občané v regionu třídřit opa-

dy tak kvalitně jak my, pak opravdu nebude ve spalovně co spalovat! Tak jaký je důvod ji stavět??

Jiří Horák

Ocenění a šek na 20 000 korun přebíral 5. června 2023 starosta obce z rukou poslance a náměstka hejtmána Pavla Bělobrádka

O historii obce se dozvídáme z obecních kronik, nejstarší je z roku 1935

1. Kniha

*Tato pamětní kniha má 248
stránek.*

Ve Vysoké nad Labem 14. ledna 1935.

*Novějším nást.
př. obce.*

*Obecní zastupitelství ve Vysoké K.
z příkazu starosty naričtoví z dne 17. II.
1935, umísť se přidat k pamětní knize,
kterou kronikářem zvolen Jan Beránek,
nám říd. úř., a do celkové knihy zao-
bí. S. Koberka č. 27 a S. Koberka č. 28.*

J. B. 1935

*Fotografické minuty, kterými má se
ukazovat myšlenka, že obec pro přiblížení
matky Ing. Jan Beránek a mnohých
příjemců z Ludvíka Úř. a S. Koberka
fotograf z Poděbrad.*

První obecní kroniku psal řídící učitel Jan Beránek. Text je opsán doslova, bez jazykových korektur.

„Název obce jest odvozen od polohy. Pověst vypravuje, že na kopci zvaný „Podzámčí“, severně od dnešní vesnice Vysoké, býval v dávné době pán dobroti-
vý, který kolem r. 1080 daroval les jižně od hradu rozložený několika svým věr-
ným, založil tam dřevěnou tvrz, která

nazvána Vysoká, jež v pravdě vysoko nad Labem byla zbudována a která se připomíná ještě v r. 1237. S tvrzí novou vznikla i nynější vesnice v místech nazvaných nad Labem. V těch dávných časech bylo tam jen asi šest selských statků. V době pozdější daroval jakýsi Lhota z Hradce nedaleký východně od tvrze Vysoké ležící kopec „Milíř“ (283 m) i s okolními pozemky svým lidem, kteří tu pálili dřevěné uhlí. Od nich kopec podobný milíři uhlířskému a nyní ovocnými stromy osázený nazván „Milíř“. Uhlíři ti, bytující v sedmi barácích na rozkopaném temeni kopce, nazývali svoji obec po někdejším pánu toho kopce a lánů okolních „Lhotou“. Později byla „Lhota“ spojena s blízkými statky „nad Labem“ v obec jedinou. Ves Vysoká byla hned v minulosti poměrně velká, měla v roce 1563 35 lidí osedlých, kdežto Opatovice, kde byl klášter a též dvůr, v témž roce 21 osedlých.

Roku 1464 získal oba díly, tedy celé panství pardubické král Jiří z Poděbrad, který je 5. dubna 1465 převedl na své syny. Postoupil jim též vesnice z r. 1436 připsané, kromě toho vesnice klášterské: Březhrad, Stěžery, Vysokou, Roudničku a les Křivec. Od roku 1515-1536 byla pravděpodobně Vysoká v držení jinde, snad patřila hradeckým. Urbář z roku

1617 zaznamenává, že Vysoká má již rychtu. Rychta vysocká obsáhla obce: Vysoká, Borek, Ujezd. V celé rychtě bylo 60 lidí osedlých. V roce 1651 patří k rychtě vysocké: Vysoká, Bukovina, Borek. V této době byla v obci jedna vejsadní krčma. Mimo obec teče řeka Labe a ves přisedí k lesu. To bylo krátce po válce 30leté. Ve Vysoké vidíme, že po této válce bylo z 36 gruntů 22 pustých. Hospodáři obdělávali svých rolí jen malou část, největší část rolí nechávali ležeti ladem a úhorem. Tenkrát stavělo se vesměs ze dřeva, vypálené budovy tedy srovnány se zemí a zůstala jen místa. Takových pouhých „míst“ jest v tabulce psáno 12 a krátce před tím jich bylo ještě více. Ono zpuštění usedlostí sahá ponejvíce k roku 1637 a bylo způsobeno vojskem domácím, sborů generála Hatzfelda. Trvala ještě vojenská miliční povinnost obyvatelstva, v usedlostech měli koně, sedla a vojenskou výbroj, kyrysy, helmice, ručnice (pistole), šavle aj. Zbraně schopní zemědělci báli se proto vojenské povinnosti a utíkali. Švédové přitáhli do zdejší krajiny poprvé r. 1639, pak r. 1643 a 1645. Zápisy o prodejších ale znějí, že „jsou ten grunt příčinou skoupení jeho od lidu vojenského k spuštění přiveden za ta léta 1637- 40, není (na splátky, na dluhy) položeno nic.“

Jiří Horák

Pohled z Milíře, cca 1920. Na sto let staré fotografii je silueta vesnice stále stejná, dominantou je budova školy. Část domů má ještě doškové střechy, například dům vpravo dole, což bylo stavení rodiny Červinkovy. Vpravo od něj (za stromem) je stavení Marečkovo, nad ním vykukuje Jakoubkovo a Jeníkovo. Výrazná bílá střecha přibližně v polovině výšky fotografie v pravé části je chlév rodiny Pickových, krytý taškami. Před ním směrem k silnici je obývaná část (tzv. domovní), která je ještě došková. Takto to dříve bývalo - zvířata (zejména koně a krávy) dávala rodině obživu, proto měla přednost. Jsou vidět silnice a chodníky zpevněné pouze „vysockým pískem“ z písníku nad obcí, hluboké příkopy po obou stranách, překlenuté nájezdy do dvorů. Příkopy sloužily pouze k odvádění dešťové vody, kanalizace nebyla třeba, na každém dvoře byla „kadibudka“ na hnojišti. Hnůj od zvířat i lidí se na podzim vyvážel na pole. Přirozená ekologie v praxi.

Situační náčrtek Vysoké Vlt. „v lukách“ ~1951~

Zde jsou světové strany opět jinak, nahore je západ. Kronikář Urban zřejmě maloval tyto náčrtky ve škole, takže poté, co domaloval část „Hůra“, se jen otočil o 180 stupňů a maloval část „Důla“.

Čísla popisná byla tehdy důležitá, protože např. Novotných bylo ve Vysoké asi patero. Pro přehlednost se používaly i přezdívkové. Takže když se řeklo „Novotný padesát čtyřka“, bylo jasné, že je to „Volejník“, na rozdíl od „Novotného pa-

desát trojky“, řečeného „Obecní“. Nebo že „Novotný padesát šestka“ je „Činda“. Červeně jsou zvýrazněny hospody. Salavcova (dříve Seidlova) čp. 5 a Horkého hospoda čp. 55. U Baladů čp. 159 byla hospoda a prodejna smíšeného zboží.

Na „Důle“ byly 4 kašny a 1 brodítko před kovárnou, které sloužilo i k „natahování ráfů“ - železných obručí na dřevěná lou-

koťová kola. Obruč se nahřála, tím se trochu roztáhla, natáhla se na kolo a pak se musela rychle zchladit.

Samostatná cesta tehdy vedla přes „Kupčinku“ k mostu. Dnes se tudy sjíždí do sportovního areálu a k budované retenční nádrži. Tehdy tam bylo slepé rameno Labe, po jehož břehu se dalo k mostu zajet zkratkou. Na jaře byla tato cesta často zaplavená vodou z Labe.

Jiří Horák

Jedno z nejstarších zobrazení obce pochází z publikace „Naše obec v minulosti a dnes“, kterou napsal zdejší pan učitel Vladimír Círka krátce po II. světové válce. **Takto prý vypadala naše obec v roce 1775.**

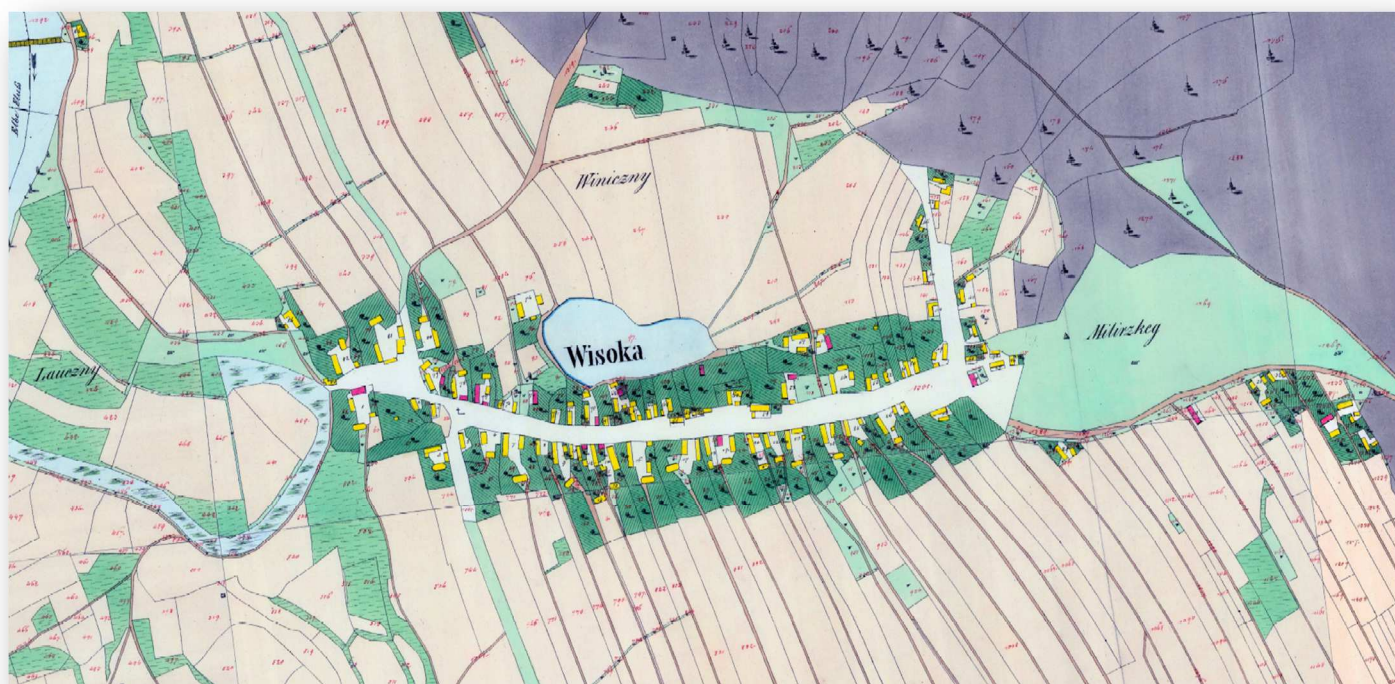
V centru obrázku je rybník napájený jedním potokem z lesa. Jeho tvar je stejný jako o století později a v katastrálních

mapách je zachován dosud, podobně jako tvary polí v okolí obce.

Nová silnice do Hradce Králové již tehdy existovala, souběžně s ní vedou další cesty, přičemž nejvíce používaná prý byla cesta, která vedla ze statku u Vraných a u níž byl později postavený křížek, který míváme po pravé ruce na cestě k mostu.

Zeleně vyznačený okraj lesa nahoře nad obcí může znamenat to, že již tehdy tam byla vinice? Je to možné.

Jedno z ramen Labe tehdy teklo těsně pod obcí. Zástavba začínala nad řekou, kousek od místa, kde má dnes veterinární ordinaci MVDr. Salavec. Končila poblíž dnešní točny autobusu. Dál, směrem na Podlesí, byly jen pole. **Jiří Horák**

Vysoká nad Labem v roce 1843. Na první pohled Vás upoutá rybník s nápisem Wisoka, který se nacházel v prostoru za zahradou mateřské školy. Dodnes se z něj zachovala hráz a název ulice „Na Rybníku“. Byl napájen dvěma potoky či lesními prameny, na rozdíl od předchozí mapy, kde je vyznačen jen jeden pramen.

Kousek nad rybníkem je nápis Winiczny, svědčící o tom, že tam opravdu kdysi vinice byla. Je vyznačena zelenou barvou na okraji lesa. Dnes si ji

připomínáme opět jen v názvu ulice.

Všimněte si, že na mapě ještě není most přes Labe, ten byl postaven až v roce 1883. Místo něj byly u obce dva přívozy, jeden v blízkosti dnešní sportovní haly, další nad jezem. A na mapě není ani silnice vedoucí k mostu, ta se stavěla zároveň s ním. K jezu se tehdy jezdilo po břehu Labe, což bylo zejména na jeře obtížné kvůli velké vodě.

Oproti předchozí mapce je zástavba větší, domy vznikly i na Podlesí a na

dnešní Obicce. Pozemky jsou označené parcelními čísly a jejich tvar se většinou zachoval do dnešní doby.

Škola tehdy ještě nestála, ta se začala stavět až v roce 1869. Stejně tak dnešní pošta, původně hasičská zbrojnice, byt obecního strážníka a šatlava, ta pochází z roku 1886.

Kopec Milíř (psáno Milirzkeg) nebyl tehdy zalesněný, ale je tam vyznačena pastvina. Ovocnými stromy byla osázena na počátku 20. století. **Jiří Horák**

Letecké snímkování z roku 1950. Na první pohled zaujme „šachovnicový“ vzhled okolních polí. Tam, kde jsou dnes obrovské lány s jednou plodinou, bylo tehdy množství malých políček s různými plodinami, proložené systé-

mem cest, pěšin a mezí. To je pro přírodu naprosto ideální stav, který se dnes pracně snažíme navrátit umělým rozčleňováním lánů na menší celky. Tento stav skončil v roce 1956, kdy bylo založeno JZD a začalo scelovat pole.

Je stále zřetelný obrys původního rybníka, v době snímkování byl už ale vysušený a zemědělsky využíváný.

Kopec Milíř už je zčásti zalesněn, na části je ještě pastvina s viditelnými jednotlivými stromy. *Jiří Horák*

Ortofoto z roku 2006. Naše obec měla tehdy přes 800 obyvatel. Výstavba nových rodinných domů je v plném proudu. Developerská společnost vykoupila pole od původních vlastníků, budovala inženýrské sítě a infrastrukturu.

Nejstarší „novou lokalitou“ je Obicka II a Vysotav. Zde už se staví nebo je postaveno. V lokalitě Jižní svah se buduje infrastruktura, tedy sítě a silnice. Hotové pozemky se budou zanedlouho prodávat. V místech dnešního Západního svahu se zatím neděje nic, kromě nové obslužné komunikace pro stavebníky.

V levé části mapky je vidět budované fotbalové hřiště a klubovnu. Sportovní hala a víceúčelové hřiště je zatím ještě budoucností. Je zajímavé, jak je stále patrný obrys původního ramene Labe, přestože je dávno zavezeno a zemědělsky obděláváno.

V horní části mapky je světlá skvrna bývalého písničku („šutrovník“), který se ještě zavázal zeminou a prováděly se terénní úpravy.

V porovnání s předchozími mapami je velký rozdíl ve vegetaci kolem obce. JZD (jednotné zemědělské družstvo) bylo

založeno v roce 1956 a jeho budovy tvoří výrazný celek v dolní části obce. Došlo k rozorání mezí a scelení pozemků, místo původní „šachovnice“ políček jsou kolem obce velkovýrobní lány. Ty jsou dobré pro ekonomiku hospodaření a velké zemědělské stroje, ale rozhodně nejsou dobré pro zvěř, hmyz a životní prostředí obecně.

Proto jsme zainvestovali do tzv. biopásů, kdy bylo na orné půdě vysázeno cca 8 tisíc stromů a keřů, na ploše celkem 3,5 hektaru. Na této fotografii to samozřejmě není viditelné, to proběhlo až v roce 2018. *Jiří Horák*

Cikáni ve Vysoké

Následující příspěvek je ze soukromé kroniky pana Jaroslava Balady. Zveřejňuji s laskavým svolením rodiny a bez jakýchkoli korektur, aby lépe vynikl autentický květnatý sloh kronikáře.

„Poslední cikánka Marie Růžičková zemřela v obecním domě čp.2 „přívóz“ ve Vysoké nad Labem roku 1911.

Roku 1915 se hlásila ještě z Hořic Marie Růžičková, cikánka, o úhradu 182Kč za nemoc, že patří do Vysoké nad Labem.

Soudní okres Pardubický může se však „pochlubit“, že má své cikány. Do Vysoké n/L příslušel před lety starý cikán „Růžička“, který se svými osmi ženami postaral se náležitě, aby rod jeho nevymřel.

Obec domovská měla s potomstvem četně rozvětveným nemalý kříž, od něhož měla konečně jí odpomoci smrt starého Růžičky, o němž došel jednoho dne do Vysoké n/L úmrtní list, oznamující, že starý cikán zemřel - svoboděn.

Domovská obec nechtěla se nyní znáti k potomstvu člověka „svobodného“ a po dlouhém dopisování mezi úřady farními, samosprávnými a politickými byla obec zbavena nemilých příslušníků.

Ale jinak rozuměli věci četní Růžičkové. Ti ničeho nedali na takové „hlouposti“, za jaké mají různé listiny, ať už jmenují oddací, křestní či úmrtní, a hlásí se dále

„Naši“ cikáni z Vysoké nad L.

Fotogr. Jarosl. Jiřinský.

k Vysoké n/L, jako své domovské obci, třebaš jich občané vysočtí neuznávali za své příslušníky.

Růžičkové živí se nejvíce žebrotou, hádáním a prací „na měkko“, neb „měkkou“ jak říká se ve Vysoké.

Na obrázku našem cikánka s dítětem jest žena nejvyššího starosty „Růžičky“ se svými třemi dcerami (18,15,10 let stáří, ostatní děti náležejí rodinám jiných Růžičků, některé přes napominání „paní starostové“ z bázně odvrátily obličej od fotografického přístroje.“

Jiří Horák

Ohlédnutí - benefiční koncert Michala Horáka

Historicky první koncert písničkáře Michala Horáka v domovské obci proběhl v neděli 23. dubna 2023. Akce začala v 15:30 hodin vystoupením šikovných mladých muzikantů, samozřejmě z Vysoké nad Labem: Lucka Hrušová (akordeon), Matěj Čečka (viola) a Adam Řezníček (cajon), kteří předvedli profesionální výkon a sklídili zasloužený potlesk.

A od 16 hodin hrál a zpíval Michal Horák s kapelou: Adam Černík (housle), Tadeáš Macl (bicí) a Jirka Vyšehradský (baskytara). Počet návštěvníků překročil všechna očekávání - na Michalův koncert přišlo

cca 650 lidí, což je rekord, tolik lidí najednou jsme v našem sportovním areálu asi nikdy neměli!

Michalovo vystoupení uvedl P. Josef Suchár, farář z Neratova v Orlických horách, který poděkoval všem přítomným a vysvětlil, na jaký účel bude výtěžek z koncertu využit - na splátku opravené skleněné střešy kostela P. Marie v Neratově. Díky rekordnímu počtu účastníků se na vstupném vybralo, po odečtení režijních nákladů (zvukaři, doprava atd.), více než 100 tisíc korun! Plus dalších téměř 11 tisíc korun bylo v pokladniče na

dobrovolné vstupné. Děkujeme všem dárcům!

Velký dík patří všem návštěvníkům, dětem i dospělým. Byla radost sledovat, jak děti zaujaly místo těsně před pódiem, znaly nazpaměť texty a zpívaly spolu s Michalem. A dospělí se přidávali.

Je třeba poděkovat i zaměstnancům obce za pečlivou přípravu areálu a nájemci občerstvení a jeho týmu za to, že nikdo z návštěvníků neměl hlad ani žízeň, fronty na občerstvení byly minimální. Hodnotím to jako velmi vydařenou akci a věřím, že i návštěvníci byli spokojeni.

Jiří Horák

Různé zprávy z obce a okolí

Aktualizovaný územní plán obce je platný od 18.7.2023. Zahrnuje mj. aktuální požadavky obce, zejména možnost postavit kořenovou čistírnu na Podlesí, dále shodu s plánovaným Jižním propojením (napojení komunikace III. třídy od Mlejníka do Březhradu), aktualizaci zastavěného území a další dílčí úpravy. Menší rozšíření stavebních pozemků do cípu lesa nad obcí je z územního plánu vypuštěno, kvůli nesouhlasu dotčených orgánů i občanů. Kompletní dokumentace je k dispozici na obecním úřadě a na webu obce.

Letos se postaví další etapa cyklostezky. Svazek obcí Hradubická labská pokračuje ve výstavbě cyklistické Stezky mechu a perníku mezi Pardubicemi a Hradcem Králové. Na Pardubicku nyní stavbaři budují menší částí Dříteč - Němčice a Němčice - Kunětická hora.

Na páteřní trase následně zbude vybudovat úseky Vysoká nad Labem - Opatovice nad Labem a Opatovice nad Labem - Dříteč, které představují asi třetinu z celkových 23 kilometrů stezky.

Připomínáme možnost si vlastním nákladem zpevnit parkovací místo na travnaté ploše „na návsi“. V současné době se dokončuje několik

parkovacích míst před domem čp. 644. Pro povolení je třeba souhlas obce jako vlastníka pozemku. Výhodou je to, že toto parkovací místo je soukromé, na rozdíl od vyznačených parkovacích stání v obytné zóně, která jsou naopak zcela veřejná a pro každého. Zde je ideálním řešením dostatek prostoru pro parkování na vlastním pozemku.

Před časem jsme dostali informaci, že **došlo k pokusu o vykradení rodinného domu** v lokalitě Obická II., v blízkosti lesa. Zloděj údajně v noci prořízl okenní síť proti hmyzu a prohledával objekt. Majitel to ráno zjistil, ale protože se nic neztratilo, tak to prý ani nehlásil na policii. Dále máme informaci, že v noci se v obci pohybuje "podezřelý" osobní auto, údajně se zakrytými registračními značkami.

I kdyby obojí výše uvedené byl omyl či "fake news", tak to nic nemění na tom, že v letním období statisticky roste počet krádeží. Doba dovolených je pro zloděje

**2023 VYSOCKÝ
IRONMAN**

**Vysoká nad Labem
19.8.2023
rozhledna Milíř**

**6. kolo
TFA ligy
KHK**

Čas měřen profesionální časomírou / Počet závodníků omezen.
Součástí závodu bude výběh na kopec Milíř.
Hammer Box / figurína / zdotání překážky 2m / balení hadic / a výběh samotné rozhledny.
Kategorie rozděleny podle věku.

9:00 - Prezentace / 9:30 - Prohlídka tratě / 10:15 - Start
Doprovodný program pro děti připraven
Občerstvení zajišťuje rozhledna

Startovné: 200,- Kč

Přihlášky na: e-mail: sdhrudd@seznam.cz, www.pozarnisport.hasicovo.cz

ideální. **Upozorňujeme – zabezpečte si své domy a garáže! Všimněte si cizích lidí i automobilů a hlavně - cokoli podezřelého ihned hlasejte Policii ČR!!!**

Jiří Horák

Nepořádek, prosba o ohleduplnost a dodržování nočního klidu

Zhruba před měsícem jsem zveřejnil stížnost či upozornění na **nepořádek pod pergolou u dětského hřiště**. Napsal jsem mj.: „...nedopalky od cigaret poházené v okolí pergoly a pod pergolou, dokonce i dekorativně zastrkané do škvír v dřevěných stolech a lavicích, to už není dílo dětí, ale dospělých, kteří by měli mít rozum a alespoň základní míru ohleduplnosti. Vajgly se válely zejména v okolí odpadkového koše, což už vůbec nedává smysl - možná si kuřák představuje, že když hodí vajgla směrem ke koši, tak je to menší znečiš-

tění, než když ho odhodí pod sebe?.... Prosím, dodržujte provozní řád i nepsaná pravidla slušnosti.“

S radostí konstatuji, že situace se zlepšila! Výskyt nedopalků, na který jsem si stěžoval, sice není zcela nulový, ale prostě - je to o dost lepší. Takže děkujeme! Děkujeme dvakrát: nejen za čistší prostor pro děti, ale zejména za vědomí, že to jde i po dobrém, bez oficiálních stížností a policie.

Přidávám ještě další prosbu o ohleduplnost. Výše zmiňovaná pergola u dětského je sice v méně obydlené místě, ale i

tak, noční hovory a hlazol pod pergolou ruší blízko bydlící sousedy.

Podobně je to s nočním štěkáním psa. Někdy stačí psa na noc zavřít do kotce, aby nemohl volně u sousedova plotu třeba „vyštěkávat“ ježka a tím kazit spaní všem sousedům v okolí.

Prosím, mějte na paměti, že po 22. hodině je doba nočního klidu, kdy si lidé chtějí odpočinout.

Podobně - neděle by měla být dnem klidu. Nechte, prosím, hlučnou techniku v neděli odpočinout - je to dobré pro sousedy i pro Vás. Jiří Horák

Co se děje v okolí - Spalovna ZEVO Opatovice, běží lhůta na vyjádření

Krátce připomenutí fakta. Spalovna ZEVO Opatovice (ZEVO - zařízení na energetické využití odpadů) s kapacitou 150 tisíc tun odpadu ročně by měla stát v katastru obce Čeperka. Investorem záměru je společnost Elektrárny Opatovice podnikatele Daniela Křetínského.

Čeperka v referendu stavbu odmítla, snaží se o změnu územního plánu, která by stavbě zabránila. Zatím je vše ve

vývoji, podrobněji jsme o tom psali v minulém zpravodaji.

Naše obec, spolu s dalšími obcemi a subjekty, poslala v minulém kole řízení své připomínky k záměru. Tyto připomínky měly být posouzeny a případně zapracovány do dokumentace.

Dne 31.7.2023 zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí informaci o zveřejnění upravené dokumentace vlivu záměru na životní prostředí: "ZEVO Opatovice".

Veškeré oficiální informace jsou zveřejněny na: <https://portal.cenia.cz/>

Kdokoli, fyzická i právnická osoba, obec i veřejnost, může zaslat oznámení svému názoru a připomínky k záměru. Po uplynutí lhůty 30 dnů budou veškeré připomínky vyhodnoceny a případně zapracovány do dokumentace. Zatím studujeme dokumentaci, stanovisko obce připravujeme.

Jiří Horák

Zpravodaj je vytištěn nákladem obce Vysoká nad Labem a je zdarma distribuován do schránek občanů. K dispozici je rovněž na webových stránkách obce: <http://www.vysoka-nad-labem.cz>. Vychází několikrát do roka dle potřeby.

Fotografie zveřejňované v tomto zpravodaji jsou reportážního charakteru a nejsou v rozporu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů („GDPR“).

Vysocký Zpravodaj je zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 22595